

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2270

Vragen van de leden **Van Raak** en **Leijten** (beiden SP) aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Financiën over *het bericht dat ouderen er de dupe van zijn dat er bij sommige gemeenten alleen gepind kan worden* (ingezonden 5 april 2018).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Minister van Financiën en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 30 mei 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1892.

Vraag 1 en 2

Deelt u de mening dat het kwalijk is dat ouderen en mensen in de schuldsanering bij sommige gemeenten alleen nog kunnen pinnen, waardoor zij in de problemen kunnen komen?^{1 2}

Deelt u de mening dat het voor niemand een belemmering zou moeten zijn om onder andere een paspoort, identiteitskaart of rijbewijs aan te vragen als zij niet in staat zijn, of geen gebruik willen maken, van pinbetalingen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1 en 2

Ja, ik deel de mening dat het alleen kunnen betalen met pinpas geen belemmering zou moeten zijn voor het kunnen aanvragen van belangrijke documenten bij een gemeente, zeker omdat gemeenten producten en diensten leveren waarvoor burgers niet naar een andere aanbieder terecht kunnen, en omdat niet alle burgers in staat zijn om (zelfstandig) met pin te betalen. Ik onderschrijf ook de visie van het MOB dat het kunnen betalen met contant geld in het bijzonder van belang is voor bepaalde groepen mensen, waaronder mensen in de schuldsanering die zichzelf budgetteren of gebudgetteerd worden.³

¹ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/ouderen-dupe-van-pin-only-beleid-gemeenten.9577266.lynkx>

² <https://www.volkskrant.nl/economie/acht-gemeenten-accepteren-alleen-nog-pinbetalingen-nationale-ombudsman-dnb-en-50plus-zijn-daar-niet-blij-mee~a4578416/>

³ *Visie op de rol van contant geld als betaalmiddel*, MOB, 17 november 2015.

Vraag 3

Ziet u de zorgwekkende trend dat er niet alleen bij overheidsinstellingen maar ook bij semipublieke diensten zoals het openbaar vervoer niet meer contant betaald kan worden? Zo nee, waarom niet?⁴

Antwoord 3

Het is mij bekend dat de acceptatie van contant geld in de maatschappij afneemt. In verschillende sectoren, zoals bij gemeenten of in het openbaar vervoer, wordt contant geld beperkt of niet meer geaccepteerd. In het openbaar vervoer zijn veiligheid en het voorkomen van geweld belangrijke aspecten die hebben geleid tot het niet meer accepteren van contant geld. De aanpak van die problematiek is aan de Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.⁵

Vraag 4

Deelt u de mening dat samenlevingen kwetsbaarder worden als er alleen nog maar digitale betalingen geaccepteerd worden, onder andere door het optreden van hackers en een grote afhankelijkheid van banken? Zo nee, waarom niet?⁶

Antwoord 4

Zoals de Minister van Financiën in 2015 aangaf, gaat de afname van het gebruik van contant geld gepaard met een forse uitbreiding van bank- en betaaldienstverlening via internet- en mobielbankieren.⁷ Niettemin achten DNB en het MOB het voor de stabiliteit en schokbestendigheid van het toonbankbetalingsverkeer van belang dat contant geld een goed functionerend toonbankbetaalmiddel blijft.⁸ Net als aan contant betalingen kleven ook -zij het andere- nadelen en veiligheidsrisico's aan elektronische en digitale betalingen en ook voor die betalingen geldt afhankelijkheid van onder andere banken, vanwege hun essentiële rol in de aanbodzijde van het Nederlandse betalingsverkeer. In dit kader wordt in de recente beantwoording van de Kamervragen over DDoS-aanvallen op Nederlandse banken door de Minister van Financiën benadrukt dat het van belang is om zorgvuldig en waakzaam te blijven om ongemak door verstoring en digitale vormen van criminaliteit zoveel mogelijk te voorkomen en te bestrijden.⁹ Hiervoor is een gezamenlijke aanpak noodzakelijk, waarin een rol is weggelegd voor banken, gespecialiseerde cybersecuritybedrijven en autoriteiten als DNB, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC).

Vraag 5

Bent u bereid met maatregelen te komen om gemeenten en publieke instellingen te dwingen ook betalingen met contant geld te accepteren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik ben bereid tot nader overleg met de gemeenten en publieke instellingen over de acceptatie van contant geld.

⁴ <https://www.parool.nl/amsterdam/alleen-nog-pinnen-in-amsterdamse-bus~a4479166/>

⁵ Kamerstuk 28 642, nr. 102.

⁶ <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/03/being-cash-free-puts-us-at-risk-of-attack-swedes-turn-against-cashlessness>

⁷ Aanhangsel van de Handelingen, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, aanhangselnummer 1070. Voor zowel contante betalingen alsook voor elektronische en digitale betalingen geldt dat sprake is van afhankelijkheid van onder andere banken, vanwege hun essentiële rol in de aanbodzijde van het Nederlandse betalingsverkeer. De beschikbaarheid van het elektronische en digitale betalingsverkeer is evenwel hoog: uit het Jaarverslag 2016 van de Betaalvereniging Nederland blijkt dat de feitelijke beschikbaarheid van de pinketen in 2016 ruim 99,8% was, en die van het internet- en mobielbankieren in dat jaar rond de 99,7% lag. <https://www.betalvereniging.nl/wp-content/uploads/Jaarverslag-Betaalvereniging-2016.pdf>.

⁸ *Visie op de rol van contant geld als betaalmiddel*, MOB, 17 november 2015.

⁹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nrs. 1408 en 1409.